

Олена Купенко, Андріана Костенко, Лариса Кальченко, Олена Пехота, Олександр Кубатко

Стійкість і вразливість людини в суспільстві в контексті воєнних дій

Повномасштабне російське вторгнення в Україну змінює поведінку людей і визначає стійкість/вразливість нинішньої людини в суспільстві. Метою цього дослідження є оцінювання індивідуальної стійкості/вразливості та її чинників у суспільстві під час війни. Використаний метод онлайн-опитування, із застосування Google Forms, й онлайн-інтерв'ю у фокус-групах протягом травня-серпня 2022 року в чотирьох територіальних громадах у Київській, Львівській, Миколаївській та Сумській областях, які географічно представляють всю Україну. Було опитано 468 випадково обраних респондентів, у тому числі 139 внутрішньо переміщених осіб та біженців та 329 осіб, які не відносили себе до жодної вразливої категорії. Опитування показує, що за чинником «Добробут і базовий стан» 66,3% респондентів підтвердили збільшення своєї активності у відповідь на війну.

Поряд із високим рівнем довіри до своєї сім'ї у воєнний час високі показники соціальної атомізації (розірвані соціальні зв'язки, ізоляція людей один від одного). Так, 37,4% респондентів вказали, що вони покладаються тільки на себе й розв'язують свої проблеми самостійно, без чиєїсь допомоги. Використовуючи шкалу стійкості Коннор-Девідсона, виявлено, що соціальна стійкість населення України в основному ґрунтується на індивідуальній стійкості, а не на стійкості механізмів. Майже у 50% респондентів спостерігаються прояви атомізованої стійкості та вразливості, які підвищують ймовірність розвитку посттравматичного стресового розладу. Отож, управління процесами ліквідації наслідків стихійних лих повинно ґрунтуватися не тільки на моніторингу даних, а й на навчанні та інноваційності для підвищення соціальної стійкості.

Ключові слова: Україна, війна, суспільство, стійкість, посттравматичний стрес, стійкість, чинники вразливості

Класифікація JEL: A14, H56, H31

Стаття знаходиться у відкритому доступі і може розповсюджуватися на умовах ліцензії Creative Commons Attribution 4.0 International license, що дозволяє необмежене повторне використання, розповсюдження та відтворення на будь-якому носії за умови наявності відповідного посилання на оригінальну версію статті.